

INTERCANVI DE PRESONERS [1943-1944]

BARCELONA, CIUTAT NEUTRAL

DURANT LA SEGONA GUERRA MUNDIAL, EL PORT DE BARCELONA VA ACOLLIR DOS INTERCANVIS DE PRESONERS. EL RÈGIM FRANQUISTA VOLIA DEMOSTRAR LA SEVA SUPOSADA NEUTRALITAT.

ENTRE EL 1943 I EL 1944, el Port de Barcelona va acollir dos grans intercanvis de presoners de la Segona Guerra Mundial entre el Regne Unit i l'Alemanya nazi, gràcies a la suposada neutralitat espanyola. Les dues operacions, organitzades per la Creu Roja Internacional, van permetre que uns quatre mil soldats ferits o malalts dels dos bàndols fossin repatriats.

El primer dels intercanvis va tenir lloc el matí del 27 d'octubre del 1943, al Moll d'Espanya. Dos dies abans, havien arribat a la capital catalana els bucs hospital HMHS Taurea i el Cuba, tots dos amb bandera anglesa, i a bord dels quals viatjaven 1.009 soldats alemanys ferits al camp de batalla. I, la vigília, havien ancorat els bucs Djenne, de nacionalitat alemanya, i l'italià Aquileia, amb 1.036 soldats anglesos, indis i australians, també tots ferits, la majoria a Àfrica. No va ser el primer intercanvi de presoners del conflicte en un port neutral europeu, però sí un dels més nombrosos.

L'organització espanyola no va permetre en cap moment el contacte visual entre els presoners, i l'intercanvi es va ser sense incidents. Les autoritats principals de la ciutat no es van voler perdre la desfilada de lliteres. Van presidir l'acte l'ambaixador de la Gran Bretanya, Samuel Hoare; l'ambaixador d'Alemanya, Hans-Heinrich Dieckhoff; el capità general de Catalunya, José Moscardó; el cap superior de la Policia, Asensi Cepero; l'alcalde de Barcelona, Miquel Mateu, i l'arquebisbe de Barcelona, Gregorio Modrego, entre d'altres.

Dos generals i el guanyador d'un premi Pulitzer

Uns mesos més tard, el 17 de maig del 1944, van arribar dos bucs més amb presoners ferits: el suec Gripholm, procedent de Nova York i amb 388 presoners alemanys ferits, i el buc Gradisca, amb bandera italiana, que des de Marsella transportava 814 presoners anglesos. Entre els soldats intercanviats, destacaven dos generals, un per cada banda, i el periodista nord-americà Larry Alexander, de l'agència AP i guanyador d'un Pulitzer.

SENSE INCIDENTS

Més de quatre mil soldats ferits o malalts dels dos bàndols van ser repatriats. La Creu Roja va organitzar l'operació.

El règim franquista va autoritzar els intercanvis perquè, d'aquesta manera, reforçava la seva posició d'estat oficialment neutral i aliè al curs de la guerra, tot i que Europa coneixia amb escreix la sincera connivència de l'estat espanyol respecte del Tercer Reich. El mateix dia del segon intercanvi, *La Vanguardia* publicava a portada un article titulat "*La neutralidad, como obra de un régimen*", i, l'endemà, destacava la presència nombrosa de premsa estrangera en un acte "*extraordinariamente emotivo*".

LA CURIOSITAT

Un moment
emotiu

Un dels moments més emocionants del primer intercanvi va ser quan una religiosa alemanya

de l'escola de Santa Isabel de Barcelona va reconèixer entre els soldats alemanys

el seu germà, Joseph Petz, que no veia des de l'inici de la Segona Guerra Mundial i que

havia estat capturat a la batalla d'El Alamein, una zona desèrtica del nord d'Egipte.